

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

ВІД 31.03 2026 р. № 347 /2/99-00-21-01-01-02 На № _____ від _____ 20 ____ р.

Комітет Верховної Ради України
з питань фінансів, податкової
та митної політики

Міністерство фінансів України
(код згідно з ЄДРПОУ 00013480)

Державна податкова служба України до звернення Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики від 27.02.2026 № 04-32/10-2026/43629 (вх. ДПС № 162/2 від 02.03.2026) про розгляд та надання відповідей на актуальні запитання платників податків щодо застосування окремих норм податкового законодавства України повідомляє.

Розміщення таких відповідей на Загальному інформаційно-довідковому ресурсі (далі – ЗІР), за винятком відповідей на запитання, які вже розміщено в ЗІР, буде здійснено в рубриці за покликанням: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/>.

Додаток: на 20 арк. в 1 прим.

Заступник Голови

Теодозія ЧЕРНЕЦЬКА

Тішкова Вікторія 590 27 59
Черниш Тетяна 247 35 70
Гермаківська Оксана 247 35 56
Стецюк Олександр 247 35 64

Документ СЕД ДПС від 31.03.2026 № 347/2/99-00-21-01-01-02
Підписував: Чернецька Теодозія Юріївна
Сертифікат: 4AF212836405D99040000077E63C007BE6EA00
Дієний з: 19.11.2025 по 18.11.2027

К
Державна податкова служба України
347/2/99-00-21-01-01-02 від 31.03.2026

Ситуація: Резидент Дія Сіті – платник податку на прибуток підприємств на особливих умовах (ПнВК) протягом 2025 року придбав у нерезидента електронні послуги (зокрема за моделями IaaS, PaaS, SaaS) на загальну суму 10 000 доларів США.

Фактична виплата коштів нерезиденту у 2025 році здійснена у сумі 3 000 доларів США.

Питання: Який показник підлягає відображенню у рядку 22.4.3 додатка ДІА до Декларації:

сума нарахованого (придбаного) зобов'язання перед нерезидентом (10 000 дол. США);

сума фактично здійсненої виплати (3 000 дол. США);

чи більша з двох зазначених сум придбання або виплати)?

Уточнення: Який курс НБУ слід застосовувати для перерахунку відповідної суми в гривневий еквівалент?

Відповідь:

Особливості обчислення та сплати податку на прибуток підприємств резидентами Дія Сіті - платниками податку на особливих умовах встановлені п. 137.10 ст. 137 Податкового кодексу України (далі – Кодекс).

Для резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах базовий податковий (звітний) період дорівнює календарному року (п.п. 137.10.3 п. 137.10 ст. 137 Кодексу).

Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах, які здійснюють, зокрема, операції що підлягають оподаткуванню згідно з п. 135.2 ст. 135, п. 137.10 ст. 137 та п. 141.9¹ ст. 141 Кодексу, заповнюють Розрахунок податку на операції резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, який відображається у Додатку ДІА (рядок 06.3 ДІА) до Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897 (зі змінами та доповненнями) (далі – Декларація).

У рядку 22.4 додатка ДІА до Декларації відображається вартість операцій з придбання робіт (послуг), у тому числі з придбання електронних послуг (у тому числі за моделями хмарних послуг IaaS, PaaS, SaaS), оплата яких здійснюється у вигляді фіксованого платежу за надання таких послуг на умовах передплати (підписки) (рядок 22.4.3).

Електронні послуги – це послуги, які постачаються через мережу Інтернет, автоматизовано, за допомогою інформаційних технологій та переважно без втручання людини, у тому числі шляхом встановлення спеціального застосунку або додатка на смартфонах, планшетах, телевізійних приймачах чи інших цифрових пристроях (п.п. 14.1.56⁵ п. 14.1 ст. 14 Кодексу).

Отже у рядку 22.4.3 додатка ДІА до Декларації відображається вартість придбаних електронних послуг (10 000 дол. США), у вигляді фіксованого платежу на умовах передплати у нерезидента.

Відповідно до п. 39¹.1 ст. 39¹ Кодексу для цілей визначення податкових зобов'язань зі сплати податків і зборів застосовується офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що діє на 0 годин дня виникнення (визначення) податкових зобов'язань для інших платників/операцій/податкових зобов'язань, якщо інше не передбачено цим Кодексом.

Оскільки податкові зобов'язання з податку на доходи нерезидента визнаються під час сплати такого доходу, то курс валюти України до іноземної валюти визнається на 0 годин дня сплати такого податку. Такий же порядок визначення курсу іноземної валюти застосовується і для податку на прибуток на особливих умовах.

Ситуація: Резидент Дія Сіті – платник податку на прибуток на особливих умовах у 2025 році нарахував дохід нерезиденту у вигляді роялті. Фактична виплата роялті здійснена у 2026 році.

Нерезидент включений до переліку, затвердженого постановою КМУ від 27.12.2017 № 1045.

Питання 1: Чи виникає у резидента Дія Сіті об'єкт оподаткування податком на прибуток на особливих умовах при виплаті роялті на користь нерезидента, включеного до переліку, затвердженого постановою КМУ № 1045?

Відповідь:

Згідно з п.п. 14.1.282¹ п. 14.1 ст. 14 Кодексу резидент Дія Сіті – платник податку, що сплачує податок на прибуток підприємств на особливих умовах – резидент Дія Сіті, який у порядку, передбаченому п. 141.10 ст. 141 Кодексу, обрав або перейшов на відповідний режим оподаткування. Резиденти Дія Сіті, які не обрали (не перейшли) на відповідний режим оподаткування, сплачують податок на прибуток підприємств на загальних підставах та вважаються резидентами Дія Сіті, що не є платниками податку на особливих умовах.

Податок, що підлягає сплаті до бюджету резидентами Дія Сіті – платниками податку на особливих умовах, визначається з урахуванням положень, передбачених п. 135.2 ст. 135, п. 137.10 ст. 137 та п. 141.9¹ ст. 141 Кодексу.

Резиденти Дія Сіті – платники податку на особливих умовах не визначають окремо об'єкт оподаткування, передбачений п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу (п.п. 137.10.1 п. 137.10 ст. 137 Кодексу).

Сума податку, що підлягає сплаті до бюджету резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах за кожною окремою операцією відповідно до п. 135.2 ст. 135, цього пункту та п. 141.9¹ ст. 141 Кодексу, зменшується на суму податку на доходи нерезидента, нарахованого (сплаченого) резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах за відповідною операцією згідно з п. 141.4 ст. 141 Кодексу. При цьому сума

зменшення не може перевищувати суму податку, розраховану відповідно до п. 135.2 ст. 135, цього пункту та п. 141.91 ст. 141 Кодексу (абзац другий п.п. 137.10.1 п. 137.10 ст. 137 Кодексу).

Під час провадження діяльності резидентами Дія Сіті – платниками податку на особливих умовах відповідно до Закону України від 15 липня 2021 року № 1667-ІХ «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» ставка податку встановлюється у розмірі 9 відсотків бази оподаткування, визначеної відповідно до положень п. 135.2 ст. 135, п. 137.10 ст. 137 та п. 141.9¹ (крім підпунктів 141.9^{1.3} і 141.9^{1.4}) ст. 141 Кодексу (п. 136.8 ст. 136 Кодексу).

Підпунктом 135.2 ст. 135 Кодексу встановлено, що базою оподаткування операцій резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах є грошове вираження об'єкта оподаткування, розрахованого за правилами, визначеними п. 135.2 ст. 135 та п.п. 141.9^{1.3} п. 141.9¹ ст. 141 Кодексу. У разі здійснення операцій, які є об'єктом оподаткування, у формі, відмінній від грошової, базою оподаткування є вартість такої операції, визначена на рівні не нижче звичайної ціни.

Отже, у разі якщо платник податку набув статусу резидента Дія Сіті - платника податку на особливих умовах, то такий платник податку переходить на спеціальний режим оподаткування зі ставкою податку на прибуток у розмірі 9 відсотків і формує базу оподаткування відповідно до норм п. 135.2 ст. 135 Кодексу.

Відповідно до п.п. «а» п.п. 135.2.1.13 п.п. 135.2.1 п. 135.2 ст. 135 Кодексу база оподаткування резидентів Дія Сіті – платників податку на особливих умовах визначається, зокрема, як роялті, сплаченого на користь нерезидентів, що зареєстровані у державах (на територіях), включених до переліку держав (територій), затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до п.п. 39.2.1.2 п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу, або які є резидентами цих держав (територій), а також на користь нерезидентів, організаційно-правова форма яких включена до переліку організаційно-правових форм, затвердженого Кабінетом Міністрів України відповідно до п.п. 39.2.1.2¹ п.п. 39.2.1 п. 39.2 ст. 39 Кодексу.

Таким чином, при виплаті роялті на користь нерезидента, включеного до переліку, затвердженого постановою КМУ № 1045, резидент Дія Сіті – платник податку на особливих умовах повинен збільшити базу оподаткування на суму виплати такого роялті.

Крім того, відповідно до п.п. «в» п.п. 141.4.1 п. 141.4 ст. 141 Кодексу доходи у вигляді роялті, отримані нерезидентом із джерелом їх походження з України, оподатковуються у порядку і за ставками, визначеними п. 141.4 ст. 141 Кодексу.

Згідно з п.п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу резидент, у тому числі фізична особа – підприємець, фізична особа, яка провадить незалежну професійну діяльність, або суб'єкт господарювання (юридична особа чи фізична особа підприємець), який обрав спрощену систему оподаткування, або інший нерезидент, який провадить господарську діяльність через постійне представництво на території України, які здійснюють на користь нерезидента

або уповноваженої ним особи будь-яку виплату з доходу з джерелом його походження з України, отриманого таким нерезидентом (у тому числі на рахунки нерезидента, що ведуться в національній валюті), утримують податок з таких доходів, зазначених у п.п. 141.4.1 цього пункту, за ставкою в розмірі 15 відсотків (крім доходів, зазначених у підпунктах 141.4.4 - 141.4.5 та 141.4.11 цього пункту) їх суми та за їх рахунок, що сплачується до бюджету під час такої виплати, якщо інше не передбачено положеннями міжнародних договорів України з країнами резиденції осіб, на користь яких здійснюються виплати, що набрали чинності. Вимоги цього абзацу не застосовуються до доходів нерезидентів, що отримуються ними через їх постійні представництва на території України.

Таким чином, виплати, які підпадають під визначення роялті, оподатковуються відповідно до п.п. 141.4.2 п. 141.4 ст. 141 Кодексу, якщо інше не передбачено положеннями міжнародного договору України з країною резиденції нерезидента, на користь якого здійснюються виплати.

При цьому повідомляємо, що у разі здійснення резидентом Дія Сіті – платником податку на особливих умовах контрольованих операцій, умови яких не відповідають принципу «витягнутої руки», визначення бази оподаткування здійснюється відповідно до п.п. 141.9¹.3 п. 141.9¹ ст. 141 Кодексу.

Питання 2: У якому звітному періоді підлягає оподаткуванню така операція: у періоді нарахування доходу (2025 рік), чи у періоді фактичної виплати (2026 рік)?

Уточнення: Який курс НБУ застосовується для визначення гривневого еквівалента такої операції?

Відповідь:

Вказана операція включається до бази резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах у період фактичної виплати такого роялті.

При цьому повідомляємо, що наказом Національного банку України від 26.04.2022 № 260-но «Про затвердження переліків іноземних валют та банківських металів» встановлений Перелік іноземних валют, до яких Національний банк України встановлює офіційний курс гривні щоденно (далі – Перелік).

Відповідно до п. 39¹.1 ст. 39¹ Кодексу для цілей визначення податкових зобов'язань зі сплати податків і зборів застосовується офіційний курс валюти України до іноземної валюти, встановлений Національним банком України, що діє на 0 годин дня виникнення (визначення) податкових зобов'язань для інших платників/операцій/податкових зобов'язань, якщо інше не передбачено Кодексом.

Оскільки податкові зобов'язання з податку на доходи нерезидента визнаються під час сплати такого доходу, то курс валюти України до іноземної валюти визнається на 0 годин дня сплати такого податку. Такий же порядок визначення курсу іноземної валюти застосовується і для податку на прибуток на особливих умовах.

Ситуація: Щодо укладеного зовнішньоекономічного договору (ЗЕД-договір) англійською мовою.

Питання 1: Чи є договір, укладений лише англійською мовою, належним та прийнятним для резидента України?

Питання 2: Чи обов'язковий переклад такого договору українською мовою?

Уточнення 1: Якщо так, яким чином має бути оформлений переклад (чи підлягає він нотаріальному засвідченню)?

Уточнення 2: Які правові наслідки та відповідальність можливі у разі відсутності перекладу договору українською мовою?

Відповідь:

У частині першій ст. 10 Конституції України визначено, що державною мовою в Україні є українська мова.

У ст. 37 Закону України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII «Про забезпечення функціонування української мови як державної» зазначено, що мовою листування громадських об'єднань, політичних партій та інших юридичних осіб, зареєстрованих в Україні, з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями державної і комунальної форм власності в Україні є державна мова. Зареєстровані в Україні громадські об'єднання, політичні партії та інші юридичні особи ухвалюють статутні документи та рішення, надсилають статистичну інформацію, податкову та іншу звітність до органів державної влади чи органів місцевого самоврядування державною мовою.

Відповідно до ст. 627 та 628 Цивільного кодексу України (далі – ЦКУ) сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахуванням вимог ЦКУ, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, а також вимог розумності та справедливості.

Згідно зі ст. 639 ЦКУ договір може бути укладений у будь-якій формі, якщо вимоги щодо форми договору не встановлені в законі.

Відповідно до частини другої ст. 6 Закону України від 16 квітня 1991 року № 959 «Про зовнішньоекономічну діяльність» (зі змінами) зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається у простій письмовій або в електронній формі, якщо інше не передбачено в міжнародному договорі України чи законі.

У частині третій ст. 31 Закону України від 23 червня 2005 року № 2709-IV «Про міжнародне приватне право» (зі змінами) передбачено, що зовнішньоекономічний договір, якщо хоча б однією стороною є громадянин України або юридична особа України, укладається у формі, передбаченій в законі, незалежно від місця його укладення, якщо інше не встановлено в міжнародному договорі України. Правові наслідки недодержання вимоги щодо письмової форми зовнішньоекономічного договору визначаються правом, що застосовується до змісту правочину.

Разом із тим відповідно до частини першої ст. 254 Митного кодексу України документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного

оформлення товарів, що переміщуються через митний кордон України при здійсненні зовнішньоекономічних операцій, подаються митному органу українською мовою, офіційною мовою митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування. Митні органи вимагають переклад українською мовою документів, складених іншою мовою, ніж офіційна мова митних союзів, членом яких є Україна, або іншою іноземною мовою міжнародного спілкування, тільки у разі, якщо дані, які містяться в них, є необхідними для перевірки або підтвердження відомостей, зазначених у митній декларації. У такому разі декларант забезпечує переклад зазначених документів за власний рахунок.

З огляду на викладене повідомляємо, що з питань укладення зовнішньоекономічних договорів іноземною мовою та вимог до їх оформлення доцільно звернутися до Міністерства юстиції України як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної правової політики, та/або до Міністерства економіки, довілля та сільського господарства України як головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної економічної політики.

Ситуація: Резидент планує укласти з нерезидентом ЗЕД-договір на придбання послуг.

Питання: Чи допускається укладення такого договору шляхом отримання від нерезидента на електронну пошту сканованої копії договору (у форматі PDF) з підписом постачальника, яку резидент роздруковує та підписує зі свого боку?

Відповідь:

Згідно з частиною першою ст. 205 ЦКУ правочин може вчинятися усно або в письмовій (електронній) формі. Сторони мають право обирати форму правочину, якщо інше не встановлено в законі.

У ст. 207 ЦКУ зазначено, що правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо його зміст зафіксований в одному або кількох документах (у тому числі електронних), у листах, телеграмах, якими обмінялися сторони або які надсилали до інформаційно-комунікаційної системи, яку використовують сторони.

Правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо воля сторін виражена за допомогою телетайпного, електронного або іншого технічного засобу зв'язку.

Правочин вважається таким, що вчинений у письмовій формі, якщо він підписаний його стороною (сторонами).

Правочин, який вчиняє юридична особа, підписують особи, уповноважені на це її установчими документами, довіреністю, законом або іншими актами цивільного законодавства.

Використання при вчиненні правочинів факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного, електронного або іншого копіювання, електронного підпису або іншого аналога власноручного підпису

допускається у випадках, встановлених у законі, інших актах цивільного законодавства, або за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідного аналога їхніх власноручних підписів, або іншим чином врегульовується порядок його використання сторонами.

Також у частині другій ст. 639 ЦКУ визначено, що якщо сторони домовилися укласти договір у певній формі, він вважається укладеним з моменту надання йому цієї форми, навіть якщо в законі ця форма для цього виду договорів не вимагалася. Якщо сторони домовилися укласти договір за допомогою інформаційно-комунікаційних систем, він вважається укладеним у письмовій формі.

Разом з тим у ст. 6 Закону України від 22 травня 2003 року № 851-IV «Про електронні документи та електронний документообіг» (далі – Закон № 851) визначено, зокрема, що для ідентифікації автора електронного документа може використовуватися електронний підпис. Для підтвердження достовірності походження та цілісності електронного документа може використовуватися електронна печатка. Накладанням електронного підпису та/або печатки завершується створення електронного документа. Суб'єкти електронного документообігу використовують електронні підписи та електронні печатки у випадках, встановлених у законодавстві, або за домовленістю між відповідними суб'єктами.

Електронний документообіг здійснюється відповідно до законодавства України або на підставі договорів, що визначають взаємовідносини суб'єктів електронного документообігу (частина перша ст. 14 Закону № 851).

З урахуванням положень законодавства у сфері електронного документообігу належним способом підписання електронних документів є використання кваліфікованого електронного підпису.

З огляду на викладене з питання укладення зовнішньоекономічного договору шляхом обміну сканованими копіями підписаного договору із використанням електронних засобів зв'язку та вимог щодо оформлення такого договору доцільно звернутися до Міністерства юстиції України як центрального органу виконавчої влади, що здійснює загальне управління у сфері надання безоплатної юридичної допомоги та/або Міністерства економіки, докільля та сільського господарства України як головного органу у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного та соціального розвитку.

Ситуація: Фізична особа – підприємець надає послуги через міжнародну платформу DEEL.

Питання 1: Чи допускається складання інвойсу виключно англійською мовою (без дублювання українською)?

Питання 2: Чи є обов'язковим переклад інвойсу українською мовою?

Питання 3: Яка відповідальність може настати у разі оформлення інвойсу лише англійською мовою без перекладу?

Відповідь:

Відповідно до абзацу першого п. 44.2 ст. 44 Кодексу для обрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо доходів, витрат та фінансового результату до оподаткування.

Зокрема, в абзаці першому та другому п. 44.1 ст. 44 Кодексу визначено, що для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено в законодавстві.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених у документах, що визначені в абзаці першому п. 44.1 ст. 44 Кодексу.

Відповідно до статті 1 Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зі змінами) (далі – Закон № 996) первинний документ – документ, який містить відомості про господарську операцію.

Згідно з частинами першою та другою ст. 9 Закону № 996 підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи. Для контролю та впорядкування оброблення даних на підставі первинних документів можуть складатися зведені облікові документи. Первинні документи можуть бути складені у паперовій або в електронній формі.

Відповідно до ст. 10 Конституції України державною мовою в Україні є українська мова.

Згідно з п.1.3 та 1.4 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 05.06.1995 за № 168/704, господарські операції відображаються у бухгалтерському обліку методом їх суцільного і безперервного документування. Записи в реєстрах бухгалтерського обліку провадяться на підставі первинних документів, створених відповідно до вимог цього Положення. Усі первинні документи, реєстри бухгалтерського обліку, бухгалтерська та інша звітність повинні складатись українською мовою. Документи, що є підставою для записів у бухгалтерському обліку і складені іноземною мовою, повинні мати впорядкований аутентичний переклад на українську мову.

Водночас слід враховувати, що регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (частина друга ст. 6 Закону № 996).

Отже, з зазначених питань доцільно звернутись до Міністерства фінансів України.

Ситуація: Річний дохід платника податку на прибуток за підсумками 2025 року перевищив 40 мільйонів гривень. У зв'язку з цим платник зобов'язаний застосовувати коригування фінансового результату до оподаткування на різниці, визначені Кодексом, зокрема різниці з амортизації основних засобів відповідно до ст. 138 Кодексу.

Питання: Яким чином застосовуються мінімально допустимі строки амортизації основних засобів для цілей податкових різниць:

з дати введення в експлуатацію кожного окремого об'єкта основних засобів,

чи починаючи з 01.01.2025 року (з дати виникнення обов'язку застосовувати коригування фінансового результату до оподаткування)?

Відповідь:

Згідно з п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу об'єктом оподаткування податком на прибуток підприємств є прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Кодексу.

Різниці, які виникають при нарахуванні амортизації необоротних активів визначаються відповідно до ст. 138 Кодексу.

Порядок розрахунку амортизації основних засобів або нематеріальних активів для визначення об'єкта оподаткування встановлено п. 138.3 ст. 138 Кодексу.

Згідно з п.п. 138.3.1 п. 138.3 ст. 138 Кодексу розрахунок амортизації основних засобів та нематеріальних активів здійснюється відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності з урахуванням обмежень, встановлених п.п. 14.1.138 п. 14.1 ст. 14 Кодексу, п.п. 138.3.2 - 138.3.4 цього пункту. При такому розрахунку застосовуються методи нарахування амортизації, передбачені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Для розрахунку амортизації відповідно до положень цього пункту визначається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної відповідно до положень бухгалтерського обліку.

Амортизація не нараховується за період невикористання (експлуатації) основних засобів у господарській діяльності у зв'язку з їх консервацією.

Відповідно до п.п. 138.3.2 п. 138.3 ст. 138 Кодексу терміни «невиробничі основні засоби», «невиробничі нематеріальні активи» означають відповідно

основні засоби, нематеріальні активи, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку.

У п.п. 138.3.3 п. 138.3 ст.138 Кодексу визначені групи основних засобів (інших необоротних активів) та мінімально допустимі строки їх амортизації у податковому обліку.

Підпунктом 138.3.3 п. 138.3 ст. 138 Кодексу встановлено, що у разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку менше ніж мінімально допустимі строки амортизації основних засобів та інших необоротних активів, то для розрахунку амортизації використовуються строки, встановлені цим підпунктом.

У разі коли строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів в бухгалтерському обліку дорівнюють або є більшими, ніж ті, що встановлені цим підпунктом, то для розрахунку амортизації використовуються строки корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів, встановлені в бухгалтерському обліку.

Отже, для нарахування амортизації у податковому обліку та проведення коригування фінансового результату до оподаткування, платник податку на прибуток застосовує мінімально допустимі строки амортизації основних засобів з дати введення в експлуатацію кожного окремого об'єкта основних засобів.

Ситуація: Платник податку на прибуток 23.02.2026 року подав уточнюючу декларацію за 2024 рік, якою збільшив від'ємне значення об'єкта оподаткування (рядок 04 декларації за 2024 рік).

Питання: Чи має право платник врахувати уточнені показники рядка 04 Декларації за 2024 рік при перенесенні від'ємного значення до рядка 3.2.4 додатка РІ до рядка 03 РІ під час подання звітної Декларації за 2025 рік?

Відповідь:

Відповідно до п.п. 140.4.4. п. 140.4 ст. 140 Кодексу фінансовий результат до оподаткування зменшується на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування платника (крім великих платників податків) минулих податкових (звітних) років.

Великі платники податків мають право зменшувати фінансовий результат до оподаткування податкового (звітного) періоду (прибуток, збиток або нульове значення) не більше ніж на 50 відсотків непогашеної суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років.

Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, не погашена позитивним значенням об'єкта оподаткування податкового (звітного) року, зменшує фінансовий результат до оподаткування (прибуток, збиток або нульове значення) майбутніх податкових (звітних) періодів у розмірі не більше 50 відсотків такої непогашеної суми до її повного погашення.

Якщо непогашена сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років становить не більше 10 відсотків позитивного значення об'єкта оподаткування податкового (звітного) періоду, обрахованого відповідно до п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу без урахування

непогашеного від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, така сума від'ємного значення зменшує фінансовий результат до оподаткування цього податкового (звітного) періоду в повному обсязі.

Положення цього підпункту застосовуються з урахуванням пунктів 3 та 4² підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу.

Для цілей цього підпункту погашеними вважаються суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, для яких одночасно виконуються дві такі умови:

а) ці суми були включені до розрахунку об'єкта оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів;

б) за рахунок цих сум було зменшено позитивне значення об'єкта оподаткування (прибуток) відповідних податкових (звітних) років, обраховане відповідно до п.п. 134.1.1 п. 134.1 ст. 134 Кодексу без урахування непогашеного від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років.

З урахуванням положення п. 4 прим. 2 підрозд. 4 розд. XX «Перехідні положення» Кодексу великі платники податків починаючи з першого податкового (звітного) періоду 2022 року мають право зменшувати об'єкт оподаткування не більше ніж на 50 відсотків накопичених податкових збитків минулих податкових (звітних) років.

Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років відповідно до п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 Кодексу, відображається в рядку 3.2.4 додатка РІ до рядка 03 РІ Декларації.

Уточнення показника рядка 04 «Об'єкт оподаткування (рядок 02 + рядок 03РІ)» Декларації за 2024 рік здійснюється платником податку на прибуток підприємств в уточнюючому розрахунку до відповідної Декларації.

В рядку 04 Декларації враховується показник, зокрема, рядка 03 РІ «Різниця, які виникають відповідно до Податкового кодексу України», який має позитивне (+) або від'ємне значення (-).

Отже в Декларації за 2025 рік платник податку має право врахувати уточнені показники рядка 04 Декларації за 2024 рік з урахуванням перенесених показників від'ємного значення рядка 3.2.4 додатка РІ до рядка 03 РІ Декларації відповідно до п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 Кодексу.

Ситуація: Резидент списує кредиторську заборгованість перед нерезидентом за отримані, але неоплачені послуги, місце постачання яких – митна територія України.

На дату отримання таких послуг резидент відповідно до ст. 208 ПКУ самостійно складає податкову накладну та одночасно відображав податкові зобов'язання і податковий кредит.

Питання: Чи виникає обов'язок нарахування умовних податкових зобов'язань відповідно до п. 198.5 ПКУ у разі списання кредиторської заборгованості за такими послугами?

Відповідь.

Обов'язок нарахування податкових зобов'язань відповідно до п. 198.5 ст. 198 Кодексу не виникає.

Ситуація: Благодійна організація безоплатно ввезла на митну територію України гуманітарну допомогу – автомобіль для подальшої передачі Збройним Силам України.

Автомобіль було оприбутковано за справедливою вартістю 50 000 грн.

У подальшому за рахунок коштів, зібраних від благодійників, було здійснено ремонт та модернізацію (поліпшення) автомобіля на суму 40 000 грн.

Питання 1: За якою вартістю слід відображати передачу гуманітарної допомоги ЗСУ: 50 000 грн (первісна справедлива вартість) чи 90 000 грн (з урахуванням витрат на ремонт і модернізацію)?

Питання 2: За якою вартістю слід відобразити таку гуманітарну допомогу в додатку ГД до Звіту про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації 50 000 грн чи 90 000 грн?

Уточнення: Якщо в додатку ГД буде зазначено вартість 50 000 грн, у яких саме рядках Звіту необхідно відобразити витрати на ремонт та модернізацію автомобіля в сумі 40 000 грн?

Відповідь на питання 1 та 2:

Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами Кодексу (п. 1.1 ст. 1 Кодексу).

Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами (п. 5.3 ст. 5 Кодексу).

Правові, організаційні, соціальні засади отримання, надання, оформлення, розподілу і контролю за цільовим використанням гуманітарної допомоги визначаються в Законі України від 22 жовтня 1999 року № 1192-XIV «Про гуманітарну допомогу» (зі змінами) (далі – Закон № 1192).

Згідно з п. 2 ст. 1 Закону № 1192 гуманітарна допомога – цільова адресна безоплатна допомога у грошовій або натуральній формі, у вигляді безповоротної фінансової допомоги або добровільних пожертвувань, або допомога у вигляді виконання робіт, надання послуг, що надається іноземними та вітчизняними донорами з мотивів гуманності отримувачам гуманітарної допомоги в Україні або за кордоном, які потребують допомоги у зв'язку із соціальною незахищеністю, матеріальною незабезпеченістю, скрутним фінансовим становищем, введенням воєнного або надзвичайного стану, виникненням надзвичайної ситуації або тяжкою хворобою конкретної фізичної особи, а також для підготовки до збройного захисту держави та її захисту у разі збройної агресії або збройного конфлікту.

Відповідно до ст. 2 Закону № 1192 законодавство України про гуманітарну допомогу складається з Закону України від 05 липня 2012 року № 5073-VI «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (зі змінами) (далі – Закон № 5073), Закону № 1192, інших нормативно-правових актів, міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Отримувачами гуманітарної допомоги є юридичні особи, а також акредитовані представництва іноземних держав, міжнародних та іноземних гуманітарних організацій в Україні (без створення юридичної особи), визначені у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку отримувачами гуманітарної допомоги, у межах переліку відповідно до п. 5 ст. 1 Закону № 1192.

Зокрема, згідно з п.п. «г» п. 5 ст. 1 Закону № 1192 у переліку отримувачів гуманітарної допомоги можуть бути зазначені благодійні організації, утворені у порядку, визначеному Законом № 5073.

Набувачами гуманітарної допомоги виступають фізичні та юридичні особи, які потребують допомоги і яким вона безпосередньо надається. Набувачі гуманітарної допомоги із статусом юридичної особи визначаються відповідно до підпунктів «а», «б», «в», «г», «ґ», «д», «е», «є» п. 5 ст. 1 Закону № 1192 (п. 6 ст. 1 Закону № 1192).

Облік і контроль за отриманням та цільовим використанням гуманітарної допомоги регулюються ст. 11 Закону № 1192.

Зазначаємо, що бухгалтерський облік гуманітарної допомоги та відповідна звітність, як встановлено в частині четвертій ст. 11 Закону № 1192, здійснюються отримувачами гуманітарної допомоги та набувачами гуманітарної допомоги (юридичними особами) у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. У разі відсутності обліку щодо отримання та цільового використання гуманітарної допомоги вона вважається використаною не за цільовим призначенням.

Порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги затверджено наказом Міністерства фінансів України від 14.12.1999 № 298 «Про порядок бухгалтерського обліку гуманітарної допомоги» (зі змінами).

Порядок пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 05 вересня 2023 року № 953 «Деякі питання пропуску та обліку гуманітарної допомоги в умовах воєнного стану» (зі змінами).

Згідно зі ст. 4 Закону № 1192 до спеціально уповноважених державних органів з питань гуманітарної допомоги належить, зокрема, центральний орган виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері гуманітарної допомоги.

Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України відповідно до абзацу першого п. 1 Положення про Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року № 904 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади», є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України і який забезпечує формування та реалізує державну політику, зокрема, у сфері гуманітарної допомоги.

Тож питання порядку визнання допомоги гуманітарною та проведення операцій із нею належать до компетенції Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України.

Загальні засади благодійної діяльності в Україні визначаються Законом № 5073, що забезпечує правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток благодійної діяльності, утвердження гуманізму і милосердя, забезпечує сприятливі умови для утворення і діяльності благодійних організацій.

Цілі та сфери, види благодійної діяльності встановлено ст. 3 та ст. 5 Закону № 5073.

Статтею 5 Закону № 5073 передбачений перелік видів благодійної діяльності, який включає у тому числі безоплатне надання послуг та виконання робіт на користь бенефіціарів (п. 4 частини першої ст. 5 Закону № 5073).

Установчі документи благодійної організації повинні містити, зокрема, цілі та сфери благодійної діяльності, джерела активів (доходів), порядок контролю і звітності благодійної організації (п. 2 та п. 6 частини другої ст. 14 Закону № 5073).

Відповідно до п.п. 133.4.6 п. 133.4 ст. 133 Кодексу до неприбуткових організацій, що відповідають вимогам пункту 133.4 ст. 133 Кодексу і не є платниками податку на прибуток підприємств, зокрема, можуть бути віднесені благодійні організації.

Пунктом 133.4 ст. 133 Кодексу встановлено, що не є платниками податку на прибуток підприємств неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених цим пунктом.

Неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі – неприбуткова організація), що одночасно відповідає вимогам, визначеним п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

При цьому, на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану не вважається порушенням вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу здійснення неприбутковою організацією передачі майна, надання послуг, благодійної допомоги, використання доходів для фінансування видатків, не пов'язаних із реалізацією мети та напрямів діяльності, передбачених її установчими документами, на цілі та на користь отримувачів, що визначені п. 63 підрозд. 4 розд. XX Кодексу.

У разі недотримання неприбутковою організацією вимог, встановлених п. 133.4 ст. 133 Кодексу (з урахуванням положень п. 63 підрозд. 4 розд. XX Кодексу), така організація підлягає виключенню з Реєстру неприбуткових установ та організацій з визначенням податкового зобов'язання з податку на прибуток підприємств відповідно до підпунктів 133.4.3 та 133.4.4 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

Щодо податкової звітності, то формування доходів та видатків, які відображаються у Звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації, форма якого затверджена наказом Міністерства фінансів України від 17.06.2016 № 553, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 07.07.2016 за № 932/29062 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 28.04.2017 № 469) (далі – Звіт), здійснюється за правилами бухгалтерського обліку, на підставі належним чином складених первинних документів.

Регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (абзац перший частини другої ст. 6 Закону № 996).

Для цілей податкового обліку доходи, одержані неприбутковими організаціями, відображаються в рядках 1.1 – 1.11 частини I Звіту, а суми видатків (витрат) – у рядках 2.1 – 2.6 частини I Звіту. Форма Звіту передбачає заповнення лише тих показників, які відображають особливості діяльності неприбуткової організації залежно від закону, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації.

Зокрема, надходження у вигляді безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя тощо, у тому числі благодійної та гуманітарної допомоги, відображаються відповідно в рядках 1.6, 1.6.1, 1.6.2 ГД частини I Звіту.

Видатки (витрати) неприбуткової організації у вигляді безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя тощо, у тому числі благодійної та гуманітарної допомоги, відображаються відповідно в рядках 2.4, 2.4.1, 2.4.2 ГД частини I Звіту.

Інформація щодо операцій із гуманітарною допомогою відображається в додатку ГД до рядків 1.6.2 ГД, 2.4.2 ГД та 3.1 ГД Звіту (далі – додаток ГД до Звіту). Додаток ГД до Звіту подають неприбуткові організації, що є отримувачами та набувачами гуманітарної допомоги.

Отже, у разі отримання благодійною організацією у статусі неприбуткової організації товарів (автомобіля згідно з умовами звернення), що визнаються гуманітарною допомогою відповідно до законодавства про гуманітарну допомогу, для подальшої передачі Збройним Силам України інформація щодо операцій із такою допомогою підлягає відображенню у додатку ГД до Звіту за вартістю її оприбуткування за правилами бухгалтерського обліку з перенесенням до відповідних рядків основної частини Звіту у встановленому порядку.

При цьому у разі отримання гуманітарної допомоги неприбуткова організація як отримувач таку гуманітарну допомогу відображає:

у графах 2 – 12 розділу II «Отримано гуманітарну допомогу за звітний (податковий) рік» додатка ГД до Звіту. При цьому, сумарне значення вартості

отриманої гуманітарної допомоги, що відображається у графі 9 «Вартість гуманітарної допомоги», переноситься у рядок 1.6.2 ГД «гуманітарна допомога» основної частини Звіту;

у графах 2 – 9 розділу III «Розподілено гуманітарну допомогу за цільовим призначенням за звітний (податковий) рік» додатка ГД до Звіту із зазначенням, зокрема, найменування та кількості фактично розподіленої (використаної) гуманітарної допомоги тощо. Сумарне значення показників графі 8 «Вартість гуманітарної допомоги» переноситься до рядка 2.4.2 ГД «гуманітарна допомога» основної частини Звіту.

Якщо благодійною організацією за рахунок коштів, зібраних від благодійників, було забезпечено здійснення ремонту та модернізації (поліпшення) автомобіля, переданого у вигляді гуманітарної допомоги набувачу (Збройним Силам України), то таке безоплатне надання послуг у вигляді благодійної допомоги відображається такою благодійною організацією у рядку 2.4.1 частини I Звіту за правилами бухгалтерського обліку.

Ситуація: Благодійний фонд (БФ) виступає платником (третьою стороною) за договором підяду, укладеним між Підрядником та Замовником (комунальним підприємством). Таким чином, БФ надає благодійну допомогу комунальному підприємству у формі оплати робіт.

У грудні 2025 року БФ перерахував Підряднику аванс за виконання робіт. Акт виконаних робіт на суму авансу буде підписано в лютому 2026 року.

Питання 1: У якому звітному періоді (2025 чи 2026 році) БФ має відобразити таку оплату як надану благодійну допомогу у Звіті про використання доходів (прибутків) неприбуткових організацій?

Питання 2: Які первинні документи повинні бути в наявності у благодійного фонду для належного підтвердження цільового використання коштів у цій ситуації?

Відповідь на питання 1 та 2: Відносини, що виникають у сфері справляння податків і зборів, регулюються нормами Кодексу (п. 1.1 ст. 1 Кодексу).

Інші терміни, що застосовуються у Кодексі і не визначаються ним, використовуються у значенні, встановленому іншими законами (п. 5.3 ст. 5 Кодексу).

Для цілей оподаткування згідно з п. 44.1 ст. 44 Кодексу платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, реєстрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, інформації, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим п. 44.1 ст. 44 Кодексу.

Правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні визначено Законом № 996.

Бухгалтерський облік є обов'язковим видом обліку, який ведеться підприємством. Фінансова, податкова, статистична та інші види звітності, що використовують грошовий вимірник, ґрунтуються на даних бухгалтерського обліку (частина друга ст. 3 Закону № 996).

Відповідно до ст. 8 Закону № 996 питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів, який здійснює керівництво підприємством та несе відповідальність за організацію бухгалтерського обліку та забезпечення фіксування фактів здійснення всіх господарських операцій у первинних документах.

Підприємство самостійно, зокрема, обирає форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку, порядку і способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад, встановлених Законом № 996, та з урахуванням особливостей своєї діяльності і технології обробки облікових даних, а також затверджує правила документообороту.

Згідно з частиною першою ст. 9 Закону № 996 підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи.

Загальні засади благодійної діяльності в Україні визначаються Законом № 5073, що забезпечує правове регулювання відносин у суспільстві, спрямованих на розвиток благодійної діяльності, утвердження гуманізму і милосердя, забезпечує сприятливі умови для утворення і діяльності благодійних організацій.

Законодавство України про благодійну діяльність та благодійні організації базується на Конституції України та складається з Закону № 5073, Цивільного кодексу України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та інших нормативно-правових актів (частина перша ст. 2 Закону № 5073).

Згідно з п. 2 частини першої ст. 1 Закону № 5073 благодійною діяльністю є добровільна особиста та/або майнова допомога для досягнення визначених цим Законом цілей, що не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара.

Цілі та сфери, види благодійної діяльності встановлено відповідно ст. 3 та 5 Закону № 5073.

Установчі документи благодійної організації повинні містити, зокрема, цілі та сфери благодійної діяльності, джерела активів (доходів), порядок контролю і звітності благодійної організації (п. 2 та п. 6 частини другої ст. 14 Закону № 5073).

Засади діяльності благодійних організацій встановлено ст. 11 Закону № 5073.

Так, згідно з частиною першою ст. 11 Закону № 5073 метою благодійних організацій не може бути одержання і розподіл прибутку серед засновників, членів органів управління, інших пов'язаних з ними осіб, а також серед працівників таких організацій (частина перша ст. 11 Закону № 5073).

Благодійні організації самостійно визначають сфери, види, місце (територію), строки і бенефіціарів благодійної діяльності в установчих документах, благодійних програмах або інших рішеннях органів управління (частина третя ст. 11 Закону № 5073).

Відповідно до ст. 16 Закону № 5073 благодійні організації мають право власності та інші речові права на кошти, цінні папери, земельні ділянки, інше нерухоме та рухоме майно, а також нематеріальні активи, якщо інше не встановлено законом або установчими документами.

Використання активів (доходів) та правочини благодійних організацій не повинні суперечити актам законодавства та цілям благодійної діяльності.

Щодо оподаткування податком на прибуток благодійної організації у статусі неприбуткової організації.

Пунктом 133.4 ст. 133 Кодексу встановлено, що не є платниками податку на прибуток підприємств неприбуткові підприємства, установи та організації у порядку та на умовах, встановлених цим пунктом.

Так, згідно з п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі – неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні Цивільного кодексу України), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених підпунктом 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельні кооперативи;

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

При цьому, п. 133.4 ст. 133 Кодексу на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану застосовується з урахуванням положень п. 63 підрозділу 4 розділу XX Кодексу.

Відповідно до п.п. 133.4.6 п. 133.4 ст. 133 Кодексу до неприбуткових організацій, що відповідають вимогам п. 133.4 ст. 133 Кодексу і не є платниками податку на прибуток підприємств, зокрема, можуть бути віднесені благодійні організації.

Тож обов'язковими умовами для благодійної організації у статусі неприбуткової організації є, зокрема, використання своїх доходів виключно для фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами в межах профільного Закону № 5073, а також заборона розподілу доходів або їх частини серед засновників (учасників) такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску, виплати компенсацій та інших виплат на користь працівників благодійної організації у встановленому Кодексом порядку), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб.

При цьому, на період дії правового режиму воєнного, надзвичайного стану не вважається порушенням вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу здійснення неприбутковою організацією передачі майна, надання послуг, благодійної допомоги, використання доходів (прибутків) для фінансування видатків, не пов'язаних з реалізацією мети та напрямів діяльності, передбачених її установчими документами, на цілі та на користь отримувачів, що визначені п. 63 підрозділу 4 розділу XX Кодексу.

Для цілей податкового обліку доходи, одержані неприбутковими організаціями, відображаються у рядках 1.1 – 1.11 частини I Звіту, а суми видатків (витрат) – у рядках 2.1 – 2.6 частини I Звіту.

Форма Звіту передбачає заповнення лише тих показників, які відображають особливості діяльності неприбуткової організації в залежності від закону, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації.

Зокрема, видатки (витрати) неприбуткової організації у вигляді безповоротної фінансової допомоги, добровільних пожертвувань, милосердя тощо, у тому числі благодійної та гуманітарної допомоги, відображаються відповідно в рядках 2.4, 2.4.1, 2.4.2 ГД частини I Звіту.

Формування доходів та видатків, що відображаються у Звіті, здійснюється за правилами бухгалтерського обліку.

Згідно зі ст. 4 Закону № 996 бухгалтерський облік та фінансова звітність ґрунтуються, зокрема на принципі нарахування – доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів.

При цьому регулювання питань методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку та аудиту, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в державному секторі, інші нормативно-правові акти щодо ведення

бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності (абзац перший частини другої ст. 6 Закону № 996).

Отже, відображення у Звіті благодійною організацією у статусі неприбуткової організації операцій із надання благодійної допомоги комунальному підприємству у формі оплати робіт у межах статутної діяльності такої благодійної організації здійснюється за правилами бухгалтерського обліку на підставі первинних документів у відповідному звітному (податковому) періоді.
